Anul al 54-lea 12 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 12 Pagini Nr. 229 Sâmbătă 21 August 1937
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932
P IIII

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

HAOS URBANISTIC

Nu se poate spune, că noi, românii, am suferi cumva de excesul de metodă şi de chiverniseală în modul cum ne conducem lucrul nostru zilnic.

Observaţia este şi mai valabilă dacă o raportăm la lucrările de lungă durată, răspunzând unei necesităţi de interes public: lucrări edilitare, alinieri, construcţii şi înzestrări technice, higienice, culturale, etc.

Lucrăm în boboţe, fără studiul necesităţilor adevărate în timp şi în spaţiu, fără un plan general, în care să se încadreze fiecare realizare în parte.

De pildă: **Capitala**, acest haotic şi interminabil şantier de dărâmare şi de reconstrucţie, — fără niciun plan urbanistic, fără metodă bine fixată în construcţie.

Ani de zile, fiecare cetăţean a construit unde a vrut şi cum a vrut: la faţă, la mijloc sau în fundul curţii; casă parter vecină cu alta de 7 etaje; iar stilul după libera fantezie a fiecăruia.

Ba, mărginaşii n'au stat mult la gânduri şi şi-au ridicat câte-o căsuţă în lut şi paiantă în câmp deschis, pe terenuri ce nu le aparţineau, dar de care nimeni nu se interesa şi pe care nimeni nu le administra. Şi lucrul se petrece şi azi, mai ales în raza suburbanelor, unde întâlneşti grupuri de case aşezate alandala, pieziş, deacurmeziş, fără nicio rânduială între ele, fără semnele unei prezumtive străzi sau alinieri viitoare.

In orice ţară din lume ştim că se respectă o normă elementară, când e vorba de creiat o stradă nouă, un cartier sau un parc de locuinţe: întâi se fac alinierile, se croiesc străzile, se execută toate lucrările de apă, canalizare şi lumină şi pe urmă se încep construcţiile.

La noi lucrurile s'au petrecut exact invers: întâi s'au ridicat casele şi pe urmă s'au croit străzile; iar după ce s'au pus la punct străzile, cu pavajele respective, au început lucrările de spargerea pavajelor, pentru executarea instalaţiilor de apă, canalizare şi lumină. Dar chiar acestea în etape distanţate între ele, fiecare precedată — ca în curând să fie succedată — de spargerea şi refacerea de rigoare a pavajelor.

Cam aceasta a fost regula pentru toate străzile şi cartierele noui ale Capitalei. Şi metoda încă e în vigoare.

Aşa se şi explică haosul urbanistic şi edilitar, pe care îl înfăţişează azi Capitala, cum şi sforţările supra-omeneşti depuse de actualii edili de-a introduce oarecare rânduială în acest haos, ceeace nu-i cu putinţă decât prin dărâmarea generală şi subzidirea unui nou oraş, care să se suprapună celui vechiu.

Ce folos, însă, dacă sforţările de civilizare urbanistică şi edilitară, desfăşurate în incinta Capitalei, sunt, ca să zicem aşa, contrazise de ceeace se petrece dincolo de barierele oraşului.

Dar există oare bariere precise, care să limiteze matematic raza Bucureştilor? Toată lumea constată că aceste bariere se mută dela o zi la alta, că Bucureştii se întind în câmp deschis, cu tendinţa de-a nu se opri decât la Dunăre, la barierele Ploeştilor sau Târgovişteei...

De bine de rău, pe centura vechiului Bucureşti se creiase o serie de parcuri şi cartiere noui, care, prin construcţiile lor moderne, tindeau să desfiinţeze mahalalele răpciugoase şi urâte. Aceste cartiere noui şi înflorite ar fi încheiat minunat raza Bucureştilor. Dar nu s'a petrecut aşa. Furia construcţiilor şi anarhia administraţiei au contribuit la întinderea haotică a suprafeţei Bucureştilor dincolo de orice limită fixă, mutând mahalaua bucureşteană, cu toate caracterele ei de ţigănie şi uräciune pe toată zarea cuprinsă între Capitală şi suburbane.

Nu ştim ce îndreptare s'ar mai putea aduce de-aci înainte, chiar dacă s'ar pune de pe acum o stavilă hotărîtă întinderii Bucureştilor.

Pentru moment, primăria municipiului a hotărît în fine începerea lucrărilor de cadastrare a proprietăţii bucureştene. Este prima lucrare într'adevăr cuminte şi necesară, de care luăm act. Abia cu ea vom putea aspira în fine, la un început de rânduială în aşezarea urbanistică şi edilitară a Capitalei, cu posibilitatea de a i se fixa raza, limitându-i întinderea haotică.

70 vite sfâşiate de lupi într'o zi

Aiud, 17 August

De câţiva ani încoace locuitorii din comunele Râmeţ, Ponor, Dealul Geoagiului, Vălisoara şi Intregalde, sunt terorizaţi de haitele de lupi cari, din când în când, năvălesc asupra turmelor de oi şi capre, făcând mari pagube.

Astfel, Marţi 17 c., lupii şi-au făcut apariţia în hotarul comunelor Râmeţ, cătunul Floreşti şi Vălisoara, cătunul Dupăbulz, unde au omorît 48 oi şi 15 capre.

—oxo●oxo—

Tren de marfă prăbuşit in prăpastie

Bruxelles, 18 (Rador). — Un tren de marfă a deraiat înainte de a intra în gara Tilly, în apropiere de Charleroi.

Intregul tren s'a prăbuşit într'o groapă.

Victime nu sunt.

—xox●xox—

Puternică furtună pe lacul Mamaia

O ŞALUPA SMULSA DIN ANCORA ŞI IMPINSA IN LARG

Constanţa, 18 August

Azi d. a., s'a deslănţuit o puternică furtună pe lacul Mamaia.

In timpul furtunii, o şalupă, în care se aflau două persoane, a fost smulsă din ancoră şi împinsă în larg.

La strigătele celor din şalupă, maestrul Manea, dela hidroaviaţie şi maestrul de înot T. Spânu, campionul român la maratonul Brăila-Reni (42 km.) au plecat în ajutorul lor, reuşind să-i aducă la mal.

Şeful Bisericii şi situaţia intruşilor

„Sunt oraşe şi ţinuturi întregi, unde nimic nu mai e românesc, decât sărăcia, mizeria cea mai neagră, „umbra spinului". Iţi vine să plângi de mila bietului popor român, căruia îi stoarce şi măduva din oase.

A ne apăra, este o datorie naţională şi patriotică, iar nu „antisemitism".

A nu reacţiona, a nu activa spre a scăpa de această plagă, înseamnă a fi nişte laşi, indolenţi şi a ne duce de vii la groapa şi pieirea ce ne aşteaptă.

Unde-i scris că numai dv. evreii aveţi privilegiul de-a trăi pe spinarea altor popoare, şi pe spinarea noastră, a României, ca nişte paraziţi?

Unde-i scris că nouă nu ne este îngăduit a simţi cum ne sugeţi vlaga poporului şi creştinului până e silit să-şi părăsească şi casa şi vatra părintească şi să ieie „frunza'n buze şi lumea 'n cap"?

Unde-i scris că noi n'avem dreptul a ne scutura de această primejdie, ca de orice paraziţi?

Deci logic şi sfânt. Aveţi organizaţii puternice, — aveţi bani câţi vreţi, aveţi legături mondiale, aveţi pricepere, aveţi isteţime, ştiţi exploata orice situaţie, aveţi destule calităţi şi posibilităţi, ca să vă căutaţi şi găsiţi şi câştigaţi undeva un loc, un pământ, o ţară, o patrie, încă nelocuită de alţii. Colonizaţi-vă, aşezaţi-vă acolo, munciţi pământul, asudaţi la muncă grea. Trăiţi, ajutaţi-vă, apăraţi-vă şi exploataţi-vă unii pe alţii; dar nu pe noi şi pe alte popoare, cărora cu rafinăriile etnice şi talmudice le duceţi şi acaparaţi tot belşugul.

Nu cunosc într'atât a geografia lumii, ca să vă spun eu: unde? Dar cred că e loc disponibil prin Africa, Australia, Asia, insule, etc. Iară a alunga pe alţii, de exemplu pe arabi din Palestina, din căminurile lor, depe pământul lor, nu-i nici just, nici umanitar. Au şi ei dreptul la ţara lor şi nu se poate cere nimănui să plece din vatra sa şi să te poftească pe tine, evreu, cu mărinimie, să-i ocupi locul, iar el să plece în lume".

I. P. S. Patriarh
Dr. MIRON CRISTEA

Un accident curios

Şoferul taxiului 10954 oprise eri noapte maşina pe panta bulevardului Mărăşeşti şi coborise să ia nişte valize ale unui client care îl chemase.

Uitând să pună frâna, automobilul a luat-o singur la vale, a prins viteză şi, isbindu-se de parapetul cheiului Dâmboviţei, a căzut în apă.

Din fericire accidente de persoane n'au fost.

Conferinţa Micii Inţelegeri

—oxo—

După cum am anunţat din timp, la 30 August va începe la Sinaia conferinţa Micii Inţelegeri.

Conferinţa va dura două zile.

Programul a fost fixat de acord între cei trei miniştri de externe.

Printre alte chestiuni, cari vor fi dezbătute, va fi şi aceea a răspunsului de dat propunerii d-lui Cordell Hull.

rii d-lui Cordell Hull, secretarul departamentului de stat al Statelor Unite.

Este vorba ca statele Micii Inţelegeri să dea un răspuns identic propunerii ministrului american.

In comunicatul ce se va da presei după terminarea conferinţei, se vor face cunoscut şi principiile de bază ale acestui răspuns.

*

După cum anunţă o telegramă a agenţiei oficiale cehoslovace, d. Milan Hodza, primul ministru cehoslovac, soseşte la 21 August la Sighetul Marmaţiei unde se va întâlni cu d. Gh. Tătărăscu.

După cum se spune în telegrama agenţiei cehoslovace, această vizită n'ar avea de cât un caracter intim şi ea ar fi urmarea unei invitaţii anterioare — dar discretă chiar faţă de unii membri importanţi ai guvernului român — a d-lui Gh. Tătărăscu.

Cei doi prezidenţi vor face împreună o excursiune cu care prilej vor examina situaţia internaţională şi în deosebi chestiuni privitoare la apărarea naţională.

Noua ofensivă revizionistă

—XOX—

Apelurile anticehoslovace

In ajunul conferinţei Micii Inţelegeri, care se va ţine la Bucureşti, oficinile de propagandă revizionistă din Budapesta, Viena şi Geneva au pus în circulaţie numeroase broşuri, apeluri şi hărţi etnografice, sau politico-militare, împotriva Cehoslovaciei şi României.

De astă dată, Cehoslovacia este ţinta principală, căci majoritatea publicaţiilor revizioniste, traduse în franţuzeşte, italieneşte şi englezeşte, sunt îndreptate împotriva unităţii sale.

Sub masca unui aşa zis „consiliu slovac", care s'ar fi constituit, în ziua de 11 Decembrie 1918, la Kosice; sau chiar în numele întregii naţiuni slovace, s'au adresat apeluri Societăţii Naţiunilor, naţiunilor franceză şi engleză şi „lumii civilizate", de către duşmanii Micii Inţelegeri, în general şi ai Cehoslovaciei, în particular, cari urmăresc revizuirea tratatului dela Trianon.

Dovada că nu slovacii patrioţi au putut să publice asemenea broşuri destinate propagandei revizioniste, împotriva intereselor Cehoslovaciei, ci agenţii salariaţi ai guvernului din Budapesta, o avem în „Appel des Slovaques adressé à la nation française", în care se susţine teza cunoscută a revizioniştilor maghiari: separaţia Slovaciei şi a Ruteniei de Boemia şi ataşamentul geografic şi economic al acestor ţinuturi, de Ungaria.

Pe când profesorul cehoslovac, d. Şalupesky, dela Universitatea din Bratislava, a stabilit ştiinţificeşte, în volumul intitulat: „Slovacia veche" (Bratislava, 1932), că Slovacia constitue, atât din punctul de vedere linguistic, cât şi din punctul de vedere geografic, un tot indivizibil şi armonizat cu Boemia şi Moravia, redactorii broşurii citate, pretind contrarul. Ei invocă argumentele revizioniştilor maghiari de ordin geografic: râurile din Slovacia, — Morva, Vag, Hron, Ipel etc. — „curg spre Dunăre, care trece prin Budapesta, iar nu prin Praga"; fosta Ungarie a prezentat „ansamblul cel mai omogen şi cel mai compact", pe când Cehoslovacia „nu-i un stat unitar şi solid"!

Mai departe, se afirmă, că slovacii timp de 1000 ani au trăit bine sub dominaţia maghiară. Cităm:

„Slovacii au trăit timp de 1000 de ani, cu ungurii, în acelaş stat. Toţi (?) oamenii politici şi savanţii slovaci recunosc că poporul nostru s'a bucurat vreme de 900 de ani de egalitate absolută de drepturi şi în curs de 9 secole, el n'a avut nici un motiv de nemulţumire împotriva unguriilor".

Se recunoaşte însă, că în ultimul secol, s'au iscat între unguri şi slovaci „oarecari neînţelegeri" în ce priveşte limba, dar, tot slovacii au fost vinovaţi, căci „s'au lăsat influenţaţi de ideile panslaviste"...

Care slovac ar fi putut să subscrie aceste rânduri, în opoziţie violentă cu adevărul istoric?

Autorii apelului s'au demascat complet, căci în concluzie, ei cer revizuirea tratatelor de pace, pe baza unei hărţi etnografice falsificată, anexată la broşura lor. In această hartă se treoe toată partea de sud a Slovaciei şi de vest a Ruteniei, în zona etnică maghiară, ca şi o mare parte din zona de vest a Transilvaniei noastre!

In asemenea condiţii, es la iveală urechile agenţilor revizionişti, aflaţi în serviciul Ungariei.

Ştim că sunt câţiva agitatori slovaci maghiarizaţi, cari, dela 1919 încoace, au ajuns agenţii cei mai devotaţi ai Ungariei revizioniste. După cum am arătat, ei nu cer o Slovacie autonomă, sau independentă, ci divizarea şi sfărâmarea Cehoslovaciei, în favoarea Ungariei.

In Cehoslovacia aceştia sunt trataţi de trădători ai patriei lor.

In Octombrie 1918, slovacii au făcut cunoscut reclamaţiile şi dorinţele lor, în calitate de naţionalitate autonomă, prin manifestul lui Buriga, cetit în Parlamentul din Budapesta; iar prin declaraţia dela St. Martin, ce a intervenit după aceea, ei au făcut cunoscut lumii întregi voinţa lor nestrămutată de a se uni cu fraţii lor, cehii şi de a constitui o naţiune cehoslovacă într'un stat cehoslovac.

Cel mai autorizat să exprime sentimentele, dorinţele şi voinţa slovacilor, este d. Milan Hodza, actualul preşedinte al consiliului, cunoscut prin acţiunea energică ce a întreprins-o înainte de isbucnirea războiului mondial, împreună cu conducătorii românilor şi iugoslavilor din fosta monarhie habsburgică, pentru apărarea drepturilor naţionalităţilor şi realizarea unităţii cehoslovace.

In 1933, într'un articol publicat în „La Revue Mondiale", sub titlul: „Unitatea unei naţiuni", a scris.:

„Pentru noi, chestia decisivă este de a şti dacă naţiunea slovacă a manifestat voinţa sa pentru o unitate cehoslovacă. Un răspuns semnificativ a fost dat prin declaraţia dela St. Martin. Ar fi o greşală fatală dacă am considera această declaraţie ca lipsită de importanţă, căci ea constitue un însemnat şi fundamental act diplomatic".

Răspunsul ce l-a dat în 1933 d. Milan Hodza, celor ce puneau la îndoială solidaritatea şi unitatea cehoslovacă, din cauza lipsei lor de cunoştinţe asupra stărilor reale din Europa centrală, este întărit şi de numeroasele manifestaţiuni ce s'au produs de-atunci încoace, la Praga şi la Bratislava, pentru afirmarea acestei solidarităţi şi unităţi.

R. SEIŞANU

D. Milan Hodza,

primul ministru al Cehoslovacei va face o escursie in munţii Bucovinei

Praga, 18 (Rador). — **Agenţia Ceteka comunică:**

Răspunzând unei invitaţii mai vechi, a Excelenţei Sale, d. G. Tătărescu, preşedintele consiliului de miniştri al României, de a face o excursie în munţii Bucovinei, d. Milan Hodza, preşedintele consiliului de miniştri al Cehoslovaciei, va veni Sâmbătă 21 August la Sighetul Marmaţiei, pentru a întâlni pe colegul său român.

Dela Sighetul Marmaţiei, cei doi oameni de stat vor pleca în excursia proectată.

D. Milan Hodza va părăsi România Duminecă 22 August, înapoindu-se în Cehoslovacia.

Vasul petrolifer spaniol „Campeader" torpilat de naţionalişti

Ministrul României la Ankara a vizitat palatul Vlah-Serai din Istanbul

Istanbul, 18 (Rador). — D. Alexandru Telemaque, ministrul României la Ankara, însoţit de un grup de români şi sub conducerea d-lui avocat Mirmiroglu, reprezentant al Patriarhiei, a vizitat vechile aşezăminte ale palatului Ţării Româneşti la Poartă, Vlah-Serai, unde şi-a petrecut ultimele zile Constantin Brâncoveanu, Domnul Ţării Româneşti.

Palatul, aşezat în mijlocul Fanarului pe un povârniş cu terase de flori, a adăpostit între 1586 şi 1597 însăşi Patriarhia Constantinopolului. Aici trăgeau Voevozii Munteniei când veneau la Poartă şi când purcedeau la Domnie.

In biserica Vlah-Seraiului, care poartă hramul Sfintei Maria Panaghia, d. Telemaque şi însoţitorii săi au închinat câteva clipe de rugă şi picasă aducere aminte Domnişorului Constantin Brâncoveanu.

FILME

Tot în Jo-Man-Fu.

A fost inginer la primăria primului oraş al ţării.

A ajuns inginer-şef numai prin capacitate, muncă, cinste.

A eşit la pensie fără averea posedată de camarazi inferiori, cu lefuri mai mici de cât el; fără automobil, vilă, fermă. Şi totuşi n'avea nici un viţiu.

A putut să fie succedat, dar n'a putut să fie înlocuit. Ce ştia el şi cum lucra el, nu se mai văzu după retragerea lui. De aceea, i se propuse să mai slujească cinci ani. Pe semne că nici în acest interval n'a apărut succesorul egal, — pentru că era consultat şi pe urmă de câte ori se ivea o chestiune ccomplicată în specialitatea sa.

Dar toate au o margine, inclusiv viaţa.

Omul a murit. Printr'un modest anunţ, s'a adus la cunoştinţă locul, ziua, ora înmormântării.

S'ar fi aşteptat oricine să găsească la cimitir îmbulzeală. Câţi trecuse pe sub spiritul lui! Câţi îl sculase din somn, apelând la experienţa lui, ca să-i scoată din încurcătură! Câţi nu primise felicitările primarilor pentru proecte şi lucrări inspirate, realizate — sau îndreptate de el! S'ar mai fi aşteptat oricine la câteva cuvinte ale unui fost coleg de serviciu, sau ale unuia din numeroşii discipoli, dacă nu chiar la elogiul rostit de capul primăriei.

Nimic din toate astea. Familia; câţiva prieteni, un fost ajutor de primar de pe vremea când acest post avea valută fermă; preoţii şi groparii. Singurul răsunet, — al bolovanilor asvârliţi de casmale.

A, dacă ar fi fost înmormântarea unui cumulard de imobile şi arginţi, trecut sau nu prin faţa comisiunei de control al averilor; de un sprinten urcător al scărilor celor mari şi fără nici o creiaţiune pozitivă; de un misionar în străinătate, pe banii statului, cel puţin de două ori pe an, ar fi fost înghesuială pe o zonă de câteva sute de metri, şi ar fi vibrat văzduhul de banalităţi: „Caracter distins şi... inteligenţă remarcabilă... gol lăsat în întreaga societate, pierdere ireparabilă..." cu acompaniament de suspine crude şi de batiste umede.

Don José

Grav accident de automobil in Iugoslavia

Comandantul jandarmeriei, soţia, cei doi fii ai săi şi alţi trei insoţitori, grav răniţi

Belgrad, 18 (Telor). — Un grav accident de automobil s'a întâmplat azi la amiazi, la ora 1, în apropierea marginii oraşului Ujice din Serbia. In urma acestui accident au fost grav răniţi comandantul suprem al jandarmeriei iugoslave, generalul Iovan Naumovici, familia lui şi alte trei persoane.

Când automobilul generalului a trecut peste un pasaj de nivel în apropierea podului de cale ferată dela Ujice, pasaj fără bare, a venit tocmai acceleratul Saraievo-Belgrad, ciocnind automobilul în care se aflau generalul, soţia lui, cei doi fii ai săi, în vârstă de 15 şi 9 ani, şeful serviciului de siguranţă din Iugoslavia, colonelul Boici, un subofiţer de jandarmi şi şoferul.

Automobilul a fost sfărâmat şi împins de tren pe o distanţă de peste 100 de metri, dat fiind că acceleratul din cauza pantei, pe care linia o face în acel loc, nu a putut frâna. Automobilul sfărâmat, împreună cu cele şapte persoane, a fost împins de tren până la pod, unde s'a agăţat de grilajul podului şi unde în sfârşit şi trenul a putut opri. Toate persoanele din automobil au fost rănite şi imediat transportate la spitalul din Ujice. La spital s'a crezut, că d-na Naumovici ar fi şi murit; însă în urma unei operaţii reuşite starea ei s'a îmbunătăţit puţin. Totuş, starea doamnei, a generalului şi a fiului său mai mare este foarte critică, dar şi celelalte patru persoane sunt grav rănite.

Autorităţile au ordonat o anchetă severă.

CURIERUL PARISULUI

Lupta pentru unitatea proletariană

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, August

Socialiştii, al căror partid se intitulează „Secţia franceză a Internaţionalei muncitoare" şi a căror doctrină se identifică în fond cu a comuniştilor, ce-şi intitulaseră la început partidul „blocul lucrătorilor şi al ţăranilor", au fost cei dintâi care au emis ideea concentrării forţelor marxiste. D. Leon Blum a mărturisit chiar în diferite rânduri că numai dorinţa de a completa opera de unificare inaugurată de Jaurès l-a determinat să intre în politica activă, iar în Februarie 1936, cu ocazia reintregirii confederaţiei generale a muncii, a ţinut să atragă atenţia prin scris că unitatea sindicală se va dovedi o simplă amăgire dacă nu va fi urmată de unitatea politică.

Spre a înlesni realizarea acestei „unităţi organice a proletariatului", partidul d-lui Blum a încheiat cu partidul comunist, inca din Iulie 1934, pactul „unităţii de acţiune", conform căruia a organizat împreună manifestaţii şi demonstraţii, ce s'au înmulţit mereu de la constituirea în Iulie 1935 a frontului popular şi care i-au antrenat pe militanţii colectivismului la unire morală, premergătoare şi pregătitoare a unirii materiale. E, deci, lesne de înţeles că azi, când comuniştii prezintă un plan practic de refacere a unităţii marxiste sfărâmată la Tours acum vreo 17 ani, socialiştii nu pot de cât să-l aprobe.

Il aprobă în principiu, pre-

(Continuare in pag. 2-a)